

A FORDÍTÁS AZ ALÁBBI KIADÁS ALAPJÁN KÉSZÜLT:
MARK BRANDON READ / CHOPPER: FROM THE INSIDE
FLORADALE PRODUCTIONS LTD, 1991

FORDÍTOTTA: GELLÉRT ANDRÁS
A FORDÍTÁST AZ EREDETIVEL EGYBEVETETTE ÉS ÁTDOLGOZTA: SCHÉRY ANDRÁS

COPYRIGHT © FLORADALE PRODUCTIONS AND SLY INK, 1991
HUNGARIAN TRANSLATION © GELLÉRT ANDRÁS, 2009

CARTAPHILUS KÖNYVKIADÓ, BUDAPEST, 2009
FELELŐS KIADÓ: SZÁSZ ZSOLT

ISBN 978-963-266-036-3

ELSŐ FEJEZET

MEGÁSOM A SAJÁT SÍROM

„Éveken át éltem vérdíjjal a fejemen.”

**Egyszer meglőttek, hétszer megkéseltek, volt, hogy szeg-
húzó kalapács állt ki a fejből, többször elgázoltak, eszmé-
letlenül vertek és félrerúgtak, mert halottnak hittek. Bárme-
lyik ilyen alkalomkor otthagyhattam volna a fogam. Viszont
amikor a legközelebb kerültem a halálhoz, egyetlen karcolás
sem esett rajtam. Kivéve talán a lelkemet. Néha még mindig
álmodom róla.**

Ezt még soha nem mondtam el senkinek. 1977 egyik esté-
jén történt, amikor lementem sétálni a dél-yarrai üzletsorra.

Éveken át éltem vérdíjjal a fejemen. Ausztrália legtöbb
menő rosszfiúja a halálotat kívánta. Állandóan résen kellett
volna lennem, mégis úgy mászkáltam a külvárosban, mint
egy turista.

Teljesen váratlanul ért a dolog. Mentem az utcán, amikor
egy ürge kiugrott a kocsijából, és egy autóstérképet kezdett
böngészni a motorház tetején. Eléggé tanácstalannak tűnt,
ahogy elemlámpájával keresgélt a térképen. Odahívott és
megkérdezte, hol van egy bizonyos utca. Mit sem sejtve né-
zegetni kezdtem a térképet...

Alatta lapult a fegyvere. Abban a pillanatban, amikor
odakapott és megláttam a cső villanását az elemlámpa fé-
nyében, már tudtam, hogy késő. A nyakamhoz szorította.

Másodpercekkel később már a Monarója csomagtartójában voltam, megbilincselve.

Szégyen és gyalázat, hogy ennyire hülye voltam, és ilyen egyszerűen elkaptam. Egy ilyen szakállas trükkal vert át.

Az elrablóm egy melbourne-i bűnöző volt, akit nem nevezek meg. Furcsa, hogy mikre emlékszik az ember. A kocsiiban szólt a kazettás magnó, Dean Martin legnagyobb slágere. Attól a zenétől még ma is kitör a frász. El sem tudod képzelni azt a rettegést. A mai napig szinte az orromban érzem az útközben belélegzett kipufogógáz és benzin szagát meg számban az ízet. Hallom a kerekek zökkenését, amint átme gyünk a villamossíneken, valószínűleg a Toorak Roadon.

Egy pillanatig sem gyanakodtam csapdára, pedig arra várt a parkoló kocsiiban, hogy odaérjek, és csak akkor ugrott ki a térképet nézegetni. Az én hibám volt. De nem adtam fel a reményt. Megfogadtam, hogy ezen az estén nem követek el több hibát.

Elvégre egyet az ellenségem is elkövetett: nem nyírt ki, amikor megvolt rá az esélye. Azt vártam, hogy megálljon a kocsi, és újra lábra állhassak. Nem tudtam, meg akar-e kínozni előbb, vagy rövid úton megöl. Mintha alkoholszagot éreztem volna a leheletén, amikor a térképet böngésztem, így abban reménykedtem, van benne egy kis nyomás. Bármi, ami lelassítja a reflexeit, az én esélyeim javítja.

Az agyam ezerrel pörgött. Eldöntöttem, hogy a leghalványabb esélyt is megragadom. Tudtam, hogy egy kis szerencse nélkül nekem annyi. Miközben törtem a fejemet, próbáltam terveket szőni, egyfolytában Dean Martin bömbölését hallottam: „Mindenki szeret valakit valamikor.” Ettől önkéntelenül enyhe röhögés jött rám. Sokér' nem adtam volna, ha ott van pár haverom állig felfegyverkezve.

Bele se mertem gondolni, mi lesz velem. Mégis tovább járt az agyam: „Egy hibát már elkövetett azzal, hogy nem nyírt ki. Ha elkövet még egyet, talán van esélyem.”

Úgy bilincselte meg, hogy elől volt a két kezem. Megfordult a fejemben, hogy kirúgom a csomagtartó fedelét, de túl nagy zajt csapott volna. Egy golyó a hátsó ülésen át végzett volna velem.

Kiráncigált a csomagtartóból. Amint odavágott a pisztolya agyával, tudtam, hogy nem fog rögtön agyonlőni. Előbb megdolgoz egy kicsit. Öklözött, rúgott, a pisztolyával ütött-vágott. Ez volt az első és egyetlen eset, hogy félelmemben nem tudtam uralkodni a beleimen. De a fájdalom nem számított... legalább még éltem.

Az ütlegelés után jött a második felvonás. A sötétben kábé tíz méterre vitt az autótól, és a kezembe nyomott egy ásót.

Meg kellett ásnom a saját síromat.

Azt hiszem, meglepődött, hogy nem kezdtem vitázni, hanem egyből nekiálltam a munkának.

Kis idő múlva panaszkodni kezdtem, hogy nem tudok rendesen ásni bilinccsel a kezemen, erre lecsatolta.

Ez volt a második hibája.

Olyan erővel ástam, ahogy csak bírtam, és közben végig beszéltem hozzá, röhögve idétlen vicceket mondtam. Úgy ástam, mint egy eszelős walesi szénbányász. Tudtam, hogy ezzel elaltatom az éberségét.

Végig ügyeltem rá, hogy ne lássa az arcomon a rettegést. Ásás közben viccelődtem és nevetgéltem szorult helyzetemben. A tag azt mondta:

– Vagány egy főszer vagy, Chopper, azt meg kell hagyni.

Ez a bók – és a „Neee!” szó – voltak az utolsó szavai.

Amikor már kábé csípőig voltam a sírgödörben, éreztem, szerinte elég mély már. Valamit csinálnom kellett, bármit, amivel nyerhetek még egy kis időt. Úgy tettem, mintha valami keménybe ütköztem volna. A bal kezemmel új fogást kerestem az ásó nyelén, mintha még jobban neki akarnék veselkedni.

Jobbkezes vagyok, de ő balra állt fölöttem. Megfogtam az

ásót, mint egy baseballütőt, és odavágtam vele a bal térdkalácsára.

Tudtam, hogy le fog adni egy lövést. De ez volt az utolsó kártya a kezemben, és ki kellett játszanom. Egy sebesült ember, akinek a térdkalácsát szétzúzta egy ásó, nem fog pontosan célozni.

Értek a fegyverekhez is. Neki egy olcsó, spanyol gyártmányú, nagyon nehéz, 45-ös kaliberű automatája volt, és miután fejbe vágott vele... ki tudja, talán megtréfálja.

Szóval megkockáztattam és suhintottam. Felordított a fájdalomtól, és lőtt. A fegyver közvetlenül a fejem mellett villant. Így is, úgy is meghalok – gondoltam –, nincs vesztenivalóm. Kis híján levágtam a lábát az első csapással.

A következő pillanatban már kinn voltam a sírgödörből. Ekkor jött a „Neee”!

De elkésett. Az ásó a koponyájába ékelődött.

Mondjuk úgy, hogy számomra az eset határozottan tanulságos volt.

Ha eszembe jut az az éjszaka, ma is kiver a hideg veríték. Mindemellett nem érzem úgy, hogy méltó ellenfelet győztem le. Egyszerűen kicseleztem a halált.

Beszálltam a kocsiba. A vezetőülésem kényelmesebb volt, mint a csomagtartóban. Végighajtottam a földúton, amíg kiértem egy főútra. Amikor megpillantottam az első útjelző táblát, akkor tudtam csak meg, hogy végső nyughelyem a Mount Donna Buangon lett volna, Warburton fölött. Hazavitem a kocsit. A gazdájának úgyse kellett. Ő már a föld alatt volt.

Amikor a sírba raktam a tagot, úgy hallottam, mintha valaki járkálna a bokrok között. Valószínűleg egy vaddisznó volt, de hátborzongatóan hangzott. Ha mégis ember volt, mit ne mondjak, nagyon jól tette, hogy nem jött oda köszönni. Bőven volt hely abban a gödörben két embernek is.

Hogy megásatták velem a saját síromat, az olyasmi, amit próbálok elfelejteni, nem is beszélek róla soha. Azért úsz-

tam meg élve, mert a másik ürgének lankadt a figyelme, én pedig megőriztem a hidegvéremet. Azon az éjszakán a saját halálommal néztem farkasszemem. Néha még ma is visszatér álomban.

Emlékszem, amikor a holtteste fölött álltam, azt mondtam: „Köszönöm, Istenem.”

Hiszem, hogy azon az éjszakán Isten oltalmazhatott.

A tag egyébként jól csinálta. Elkapott, lerendezett úgy, ahogy kell, ezt nem lehet elvitatni tőle. Lehet, hogy kicsit részeg volt, de sokat tanultam tőle aznap éjjel arról, hogy mit kell és mit nem szabad csinálni. Ennek ellenére: elkapott, és az a tény, hogy én életben maradtam, ő pedig meghalt, nem számít.

Végem volt. Elintézett, úgyhogy nem értem, miért dramatizálta a dolgot azzal, hogy megásatta velem a síromat. Hallottam, hogy a '70-es években jó néhány fickóval megásatták a saját sírját, de közülük senkinek sem volt még egy esélye. A tag, aki elkapott, legalább annyira volt hülye, amennyire okos.

Ástam párt sírt annak idején. De soha senkivel nem ásatam meg a sajátját. Nem kell ilyen messze menni. Ez sima modortalanság.

Épp a boltok felé sétáltam, amikor leendő támadóm elkapott. A tanulság egyszerű: sose menj boltba fegyver nélkül.

Aki megölt egy embert, annak az agya néha elhomályosítja a részleteket. Az agy lezsibbasztja magát, különben bárki, aki valaha embert ölt, elmeegógyintézetben végezné.

Emlékszem, amikor másnap reggel felébredtem, elgondolkoztam egy pillanatra: „Ez valóban megtörtént?” Aztán belenéztem a tükörbe, láttam a pisztoly okozta púpokát és sebeket a fejemem, és tudtam, hogy nem álom volt.

Az emberek azt hiszik, örültt vagyok, mert nem látszik rajtam a félelem, de az után az éjszaka után mi tudna még megijeszteni? Hogyan tudnák rendőrök, börtönök, smasszerek,

bíróságok, bírók vagy bűnözők megijeszteni azt, aki már a saját sírjában állt, és túlélte?

Lehetnek olyanok, akik kételkednek a történetben. Hát, részemről készen állok újrajátszani az egészet, feltéve, hogy ők utaznak a csomagtartóban. Még a Dean Martin-kazettát is viszem.

Voltak más esetek is, amikor meg kellett volna halnom. Sok ilyen volt. 1977-ben két melbourne-i bűnöző támadott meg és vert félholtra baseballütőkkel egy kikötői kocsmá előtt. Csak akkor mentek el, mikor már azt hitték, meghaltam. A két bűnöző, akiket nem nevezek meg, már nincs köztünk.

1974-ben cserbenhagyásos gázolás áldozata lettem. Ott hagytak eszméletlenül fekvé egy dél-yarrai utcán. Sose tudtam meg, ki állt a dolog mögött.

Egyszer a belvárosi Dover Hotel mosdójában vert félholt-ra egy csapat bűnöző. Azóta sem tudom száz százalékgig biztosan, ki volt emögött, pedig évek óta próbálom kideríteni.

Utálok vereségekről és majdnem vereségekről beszélni. De hát ott egye a fene.

Azt hiszem, mindent összevetve tizenegy embert lőttem le, sebesítettem meg, vagy tettem nyomorékká. Egy tagnak a bal karja hiányzik, egy sztomizsákot hord, egy elvesztette a fél lábát, egy lesántult a fél lábára, egy csípőjében hord szöveget, egy másik a vállában, egy elvesztette a fél szemét és agykárosodást szenvedett. A többinek pedig életre szóló gyomorpanaszai vannak.

De hát ők legalább élnek, ha nem is valami fényesen.

17 vagy 18 éves lehettem, amikor először lőttem le valakit. Fiatalabb koromban is lőttem lábfejen vagy lábszáron embe-
reket, de ezeket nem is számolom. Mit számít egy kis 22-es lyuk?

Ami az ölést illeti, azért még nem emelhetnek vádat ellenem, mert egyszerűen annyit mondok: nem egy embert öl-

tem meg. Nem tudom, hinni fog-e nekem valaki, de az igazat fogom mondani.

Ha összeadod az általam személyesen végrehajtott emberöléseket, plusz azokat, amelyekben segédkeztem vagy együttműködtem, és azokat, amelyeket segítettem kitervelni, de személyesen nem vettem bennük részt, elég nagy számot kapsz. Semmi gondom azzal, ha csak „tanácsadóként” működöm közre, aztán a piszkos munkát mások végzik el. Ha majmot akarsz táncoltatni, tekerd a verklit – mondom én. A végeredmény az, hogy személyesen, közreműködőként vagy a távolból összesen tizenkilenc halálesetben voltam benne 1971 óta börtönön belül. Oké, nem világrekord, de nem rossz attól a kiskölyöktől, akit a suliban mindig laposra vertek.

Akik meghaltak, úgy kellett mindnek. „Civil” nem esett bele a szórásba, nem is sajnálom egyiket se. Nem is olyan sok ez, ha belegondolsz, mekkora mértéket öltött az erőszakos bűnözés ezekben az években Victoria államban.

Talán furcsán hangzik, de sosem tartottam magam gyilkosnak, mert ezeknek mindnek úgy kellett. Legtöbbjük taktikai megfontolásokból került a listára. Mind gyilkosok és erőszakos bűnözők voltak, úgyhogy nem kár értük.

Sosem éreztem úgy, hogy gyilkoltam, vagy hogy segédkeztem bárki meggyilkolásában. Mindig hittem abban, hogy a „Drága Halottunknak”, ez már kinézett Istentől. Egy drogdíler, akit megöltem (az igazat megvallva már menet közben meghalt egy térdlövés okozta sokktól), azzal kérkedett, hogy tíz év alatt ötven prostituáltat és narkósta adagolt túl a nyugati külvárosokban. Hogy lehetne az ő halálát gyilkosságnak minősíteni?

Gondolj bele. Ötven ember. Istenem, ehhez képest én ma született bárány vagyok. Minden harmadik túlada-golás mögött egy nagyágyú áll. Az általam elkapott tagok közül több is tömeggyilkos volt a drogvilágban. Hozzájuk képest

én nem vagyok gyilkos... csupán egy hulladékeltakarítási szakember.

Amit Julian Knight művelt a Hoodle Streeten, az gyilkosság volt. Én sosem öltem meg a közösség ártatlan tagjait.

Csak érdekességképpen mondom, hogy mindenki, akit lelőttem vagy leszúrtam, és még nem halt meg, felnézett rám, mint a megvert kutyakölyök, és azt kérdezte: „Miért?” Mielőtt valaki meghal, az utolsó szava mindig az, hogy: „Ne.”

Egyes etnikai csoportok tagjai sírnak, ordibálnak, úgy mennek a halálba, mint holmi visítózó nők, úgy sikoltják, hogy „Nee, ne, ne!”

Mind közül a legkeményebben – ehhez kétség nem fér – egy öreg skót tartotta magát, Glasgow-ból. Öreg simlis volt és kőkemény. Még akkor sem kiabált, nem is sírt, amikor mindkét lábfejét megégettük hegesztőpisztollyal; csak szitkozódott és köpködte ránk a vért. Szorosan le volt kötözve, de semmitől sem félt. Tudta, hogy meg fog halni, de küzdött, hadakozott, üvöltve szitkozódott és köpködött.

Végül már azt sem. Lelőttük, hogy elhallgattassuk. Kemény, bátor öreg főszer volt, ezt muszáj volt csodálnunk benne. Nem szívesen, de meg kell mondanom, hogy az örült skót Sydneyből jött Melbourne-be. Véleményem szerint alighanem ő az egyetlen kemény fickó, aki onnan jött.

Nehéz leírni a hegesztőpisztollyal megpörkölt láb szagát. Olyasmi, mint az égett haj és a disznósült keveréke. Édeskés, émelyítő bűz, ami súlyosan megüli a levegőt, és rögtön beveszi magát a hajadba és a ruhádba.

Még mindig egyes érzéseim vannak bizonyos dolgokkal kapcsolatban, amiket leírtam. Zavarba ejt, ha normális embereknek kell elmondanom, amiket csináltam. Egész eddigi életem erőszakról és halálról, fegyverekről és kínzásokról szólt. Számomra ez a normális, a börtönben és a kinti világban egyaránt.

Folyton csak ilyesmikről beszélek, ilyesmiken gondolkodom, ilyesmikkel foglalkozom. Az a kérdés, hogy valaki élete során hány embert ölt meg, a bűnösök világában sose hangzik el, válasz pedig semmiképp sem érkezik rá. Nem hiszem, hogy bajba kerülhetek, hiszen nem neveztem meg senkit: nincs név, nincs gyilkosság. Mégis vegyesek az érzéseim. Eleget voltam már rács mögött.

Senki, akit megöltem, nem volt ártatlan, amolyan normális, átlagos kilenctől ötig dolgozó típus. Mind drogdíler, stricik voltak, gengszterek, bűnözők és gyilkosok. Kötve hiszem, hogy halál és gyilkosság dolgában bármelyikük is szűz lett volna. Többen közülük jó néhány embert túvel tettek el láb alól a drogvilágban.

Ebben az egészben tiszta a lelkiismeretem, csak még nem jutottam el odáig, hogy túltegyem magam rajta. Még össze se számoltam. Tudom, hogy elég furcsán hangzik, de a nevelésemből adódóan a mai napig nyomasztanak különféle zavaros vallási hiedelmek. Bűntudat igazából nem gyötör, de tudom, hogy Isten szemében a söpredék megölése is helytelen. De akkor én miért élek még, és őket miért hagyta meghalni?

Mindenesetre valami mardos belül, amikor ezekről a dolgokról írok. Azt hiszem, ilyenkor a szigorú hetednapos adventista nevelésem kísért.

Olykor-olykor rám tör a lelkiismeret-furdalás, valami bűntudatféle, ami a nevelésemből maradt. Semmi esetre sem vagyok vallásos, de a gyerekkorban tanultakat nehéz magunk mögött hagyni. Akik ismernek, azokat tán megdöbbeneti, hogy néha tényleg nyomasztanak a dolgok, amiket elkövettem. Azzal próbálom mentegetni magamat, hogy sosem öltem vagy bántottam olyan embert, aki Isten szemében nem érdemelte volna meg. Ennek ellenére néha megborzongok, hiszen senki sem tudja, mi vár minket a túlvilágon. Én magam úgy gondolom, nekem jár egy bocsánatkérés.

Bárki, aki ölt, négyszemközt be fogja vallani, hogy áldozatainak arca vissza-visszatér álmában. Beszéltem már erről többszörös gyilkosokkal is, mint Robert Wright vagy Julian Knight. Knightot nemcsak az arcok, hanem az egész Hoodle Street-i mézárálás képei szokták kísérteni.

Jó néhány fickó, aki oltott már ki emberéletet, négyszemközt bevallotta, hogy hasonló problémákkal küzd. Néhanapján álmaidban visszajönnek a köcsögök, és beszélnek hozzád. Engem ez eléggé zavart az évek során.

Aki ölt, és azt állítja, hogy az arcok vagy a történetek nem térnek vissza álmában, az hazudik.

Nem titok, hogy jómagam és az épelméjűség néha viszontagságos barátságban voltunk, de megkockáztatva, hogy dilisnek mondanak, bevallom, hogy hiszek Istenben. Talán hülyén hangzik, de csatába indulás előtt imádkoztam. Volt egy csendes imám: „Uram, ha te velem vagy, nem győzhet senki ellenem.”

Az, hogy annyiszor megúsztam a halált, csak megerősített ebben a hitemben. Hittem benne, hogy az Úr az ellenségeimet mocskos bűnösöknek tartja, engem pedig az Ő küldötének, aki megbünteti őket. Ma már nem hiszem ezt. De ha nincs Isten, akkor én vagyok a legszerencsésebb ember, hogy túléltem minden csatát. Sokszor gondolkozom ezen.

Talán azért élek még, mert akármilyen rossz vagyok is, Isten engem látott a két csatázó gonosz közül a kisebbnek, és hagyta, hogy ellenségeim meghaljanak vagy vereséget szenvedjenek.

Ki tudja, mi az igazság? Annál jóval több életveszélyes helyzetet úsztam meg, hogy csupán a szerencsének és gyors gondolkodásomnak köszönhessem az életemet.

A gyilkossági tárgyalásom közben imádkoztam Istenhez, hogy az esküdtek ne találjanak bűnösnek. Ezen igazodj ki. Én nem tudok.

Azt mondják, kutyaszorítóban nincsenek ateisták, én pedig életem java részében a sír szélén álltam. Nehéz néha nem elgondolkoznom azon, hogy miért is élek még. Hogyan sikerült folyton kicseleznem a halált minden életveszélyes helyzetben? A börtönben sosem beszéllek ezekről a dolgokról. Az itteniek szerint már így is épp eléggé örült vagyok, nem kell még tetézni. De nem tudok szabadulni a gondolat-tól, hogy ha Isten nincs velem, akkor miért élek még? Ekkora mázlija nincs senkinek csak úgy.

MÁSODIK FEJEZET

ÁRVAHÁZTÓL FEGYHÁZIG

*„Ne kérj irgalmat olyan embertől,
akinek sosem irgalmaztak.”*

A „Read” ősi ír név. Úgy hallottam, angolul „Reid”, skótuul pedig „Reed”. A középső nevem, a Brandon, az Írország délnyugati partvidékén elterülő Kerry megye egy kis halászfaluja, Brandon Head nevéből származik.

1954. november 17-én születtem Carltonban. Életem első 18 hónapját a melbourne-i Metodista Csecsemőotthonban töltöttem, ez idő alatt született meg a húgom, Debbie.

Anyám neve Valerie, apámé pedig Keith. Anyám bigott hetednap Adventista volt. Apám is hetednap Adventista lett, hogy elvehesse anyát.

Hogy őszinte legyek, anyám és én sosem álltunk közel egymáshoz. Az ő életét az egyház uralta. Előbbre való volt a családjánál és minden egyébnél. 16 éves voltam, amikor anyám kiadta apa útját. 19 éves koromban váltak el.

Utáltam a Hetednap Adventista Egyházat. Viharos gyermekkorom volt, valamiféle „agymosást” kaptam. Gyermekként nem éreztem, hogy szeretnének, és úgy nőtem fel, hogy folyton azért imádkoztam Istenhez, ölje meg az anyámat. Apámat nagyon szerettem, annak ellenére, hogy egészen 15 éves koromig – amikor aztán visszaütöttem – sokszor szíjait

hasított a hátamból. Valahányszor apám szíjjal vert, az mindig anyám utasítására történt.

10 és 15 éves korom között hatszor szöktem el otthonról. Nem volt túl boldog számomra ez az időszak, de nem a múltat okolom azért, hogy milyen vagyok.

Anyai nagyapám, George Weslake lelkipásztor – hetednap Adventista lelkész volt. Gyűlöltem az egyházat és az otthoni életemet is, és nem okoz semmi örömet visszagondolnom rá. Az öregemet viszont nagyon szeretem. 15 vagy 16 lehettem, amikor kilépett az egyházból, miután én felhagytam a templomba járással.

Nem emlékszem, hogy valaha is szerettem volna Debbie húgomat. A mai napig hívő keresztény. Otthagytá a hetednap Adventistákat, és újjászületett keresztény lett. Gyakran ír leveleket, hogy változtassak bűnös életemen, különben a pokol tüzében fogok égni.

Ami anyám kosztját illeti, remek gőzmosodás lehetett volna belőle. Akármit tett elém, az vagy párolva, vagy főzve volt. 15 évesen, amikor eljöttem hazulról, hogy nádvágónak menjek északra, már én is teljesen meg voltam párolva és főve.

Van egy mondás: „Ne kérj irgalmat olyan embertől, akinek sosem irgalmaztak.” Nekem gyerekkoromban sosem irgalmaztak, a részletekbe inkább nem is nagyon mennék bele. Legjobb és legboldogabb napjaimat Melbourne utcáin töltöttem. Ha volt egyáltalán boldog időszak az életemben, akkor az a pár év volt az, amit apámmal töltöttünk Morningtonban. Azok gondtalan idők voltak. Bár az otthoni erőszak megmaradt, mégis nagyon szerettem Morningtont. A tengerpart gyönyörű volt. Ha egyszer végleg letelepedek valahol, a tengerparton szeretnék élni.

Csupán egy-két dolog volt teljesen normális a gyerekkoromban. Mint a legtöbb gyereknek, nekem is volt egy kutyám, akit nagyon szerettem. Egy nap kitört otthon a bal-

hé. Apa elment, én meg persze utána. Amikor rendeződtek a dolgok, Cindyt sehol sem találtam. Elaltatták. Nem hiszem, hogy ezt valaha is el fogom felejteni.

15 évesen többször is bedugtak melbourne-i elmeosztályokra, de apa mindig kihozott. 19 éves koromig különféle elmeógyógyintézetekbe küldtek, de apa azokból is sorra kihozott. Többször alkalmaztak rajtam mélyaltatásos terápiát. Anyám úgy gondolta, diszlexiás és autista vagyok. Igazából egyetlen bűnöm volt: hogy otthagytam a Hetednapi Adventista Egyházat.

Az elmebetegségek minden fajtájával kezeltek. Néhányan a családból meg voltak győződve, hogy a Hetednapi Adventista Egyház elutasítása önmagában is bizonyítja, hogy súlyos elmezavarban szenvedek, amit kezelni kell. Persze akkoriban az elmeógyógyintézeti kezelések csöppet sem voltak kellemesek.

Melbourne egyik délkeleti külvárosában volt egy elmeógyógyintézet, ahol mélyaltatásos terápiának vetettek alá. Az egyik elmeógyógyintézetből teljesen kibukva kerültem ki. Tinédzserként négyyszer vittek be különféle intézetekbe.

Vagy tíz évembe telt, mire túltettem magam az úgynevezett kezeléseken. Komplettsz pszichopata voltam, amikor végre kikerültem. Mindenféle furcsa, csodatevő gyógyszerrel etettek, és sokkterápiát is kaptam. A sokkterápiás kezeléskor kipeckelik a szádat, leszorítanak, aztán jön a lórúgás. Hiába hajtogattam: „Rajtam nem fog ki a sokk!”

Tinédzserként borzasztó volt olyan kórtermekben lenni, ahol meglett emberek leszíjazva feküdtek az ágyukban. Elképesztő volt a hangzavar.

Tudom, hogy manapság divat az ember gyermekkori sérelmeiről beszélni. Én részemről a legrosszabbakat inkább megtartom magamnak. Ezek csak rám tartoznak. Ha elmondanék mindent, erős férfiak is elhánynák magukat. Maradjunk ennyiben. Gondolom, lehetett volna rosszabb is.

Anya elvihetett volna egy egész napos kirándulásra az Ayers Rockhoz. Haha.

A gyerekkorom és az iskolás éveim szóra sem érdemesek, leszámítva, hogy kiskoromtól fogva csak erőszakot tanultam és gyűlöletet tápláltam az önjelölt kemény fiúk iránt.

A '60-as években – iskoláskoromban – a hét öt napján én voltam a suliban a bunyósainak az áldozata. Az udvaron reggeltől estig ment a bunyó, az adventistákba valahogy mindig beleszórtak. Akármelyik suliba mentem, én kaptam alkalmasint a legtöbb verést. Mindig én húztam a rövidebbet.

Meggyűlöltem a nagyfiúkat. Gondolom, ezért élvezem annyira, ha szétverhetem a pofáját az úgynevezett „kemény fiúknak”. Én rámenős vagyok, de nem szívatós. Akinek csak nekimentem, az mind szívatós gyerek volt, pitiáner kemény fiú. Az igazán rámenős fazonok többsége, akiket csak ismertem életemben, iskolai szívatások és otthoni erőszak áldozata volt.

Furcsamód büszke lettem rá, hogy az iskolában én vagyok az iskola pofozógépe. Emlékszem egy esetre, a Lalor gimiben valamelyik nagyfiú úgy fejbe rúgott, hogy hazaérve a szüleim fel sem ismertek. Ennek ellenére mindig visszamentem, csak hogy még többet kapjak. Kiütöttek, felálltam – és még, még, újra meg újra.

Amint már mondtam, a '60-as években hatszor szöktem el otthonról. Az egyik ilyen kalandom során tízévesen bevontattam a városba megnézni a Beatlest. A Beatlest ugyan nem láttam, de nagyon élveztem, hogy elvegyülhetek a tömegben.

Egy másik alkalommal azért szöktem el több sráccal együtt, hogy Lyndon B. Johnst, az amerikai elnököt láthassam a városháza előtt. Miután átverekedtem magam a tömegen, hogy megpróbáljak kezét fogni vele, láttam, ahogy az egyik autót leöntötték festékkel. Nagy élmény volt.

Szerettem bejárni a városba, és nézni a háborúellenes felvonulásokat. A többi sráccal együtt a járdáról köpködtük, és ordítva szidtuk a háborúellenes tüntetőket. Az egész város

mintha bezárt és kiürült volna. Mindenki vagy felvonult, vagy ordítva szidta a felvonulókat. Egy kiskamasz számára ez óriási kaland volt.

Emlékszem, 1969-ben bementem valamelyik bevásárlóközpontba megnézni egy akkor még kevésbé ismert hölgyet. Arcon csókolta és összevissza kent rúzzsal... Edna Everage volt, ma Dame Edna Everage. Vén liba travikirálynő.

Egy gyereknek klassz volt a '60-as években felnőni. Emlékszem rá, amikor Harold Holt meghalt, egész Melbourne tele volt nagy plakátokkal, rajtuk Holt képe, alatta pedig a felirat: „Egy Nagy Ausztrál.” Ausztrália történelmében sok minden esett a '60-as évekre. Jó időszak volt.

Gyerekkoromban Ausztrália még a „Fehér Ausztrália” irányzat hatása alatt állt. Utáltunk minden színes bőrűt... mégis, a barátnőm, Margaret – a legklasszabb csaj, akit valaha ismertem – máltai. Gyűlöltük az összes őslakost, pedig ők nagyon rendesek voltak hozzám. Gyűlöltük az ázsiaiakat is, pedig – és ezt még soha nem mondtam el senkinek – apám negyedrészt kínai. A vezetéknevük Shan Han volt, de megváltoztatták Shanhanra, hogy íresebben hangozzon.

Apámon nagyon nehéz észrevenni, hogy negyedrészt kínai. Gyűlöli a japcsikat. Bárkivel találkoztam eddig, aki Ausztráliában született, faji hovatartozásától és származásától függetlenül rasszista volt valamelyik más fajjal, nemzetiséggel vagy kultúrával szemben.

A fehérek Ausztráliában vagy a feketéket, vagy a kínaiakat gyűlölik – vagy ha nem is gyűlölik, nem gond nekik, hogy sunyin poénkodjanak a rovásukra. Az elkövetkezendő években az Ausztráliában élő ázsiaiak – akik már ausztrál kiejtéssel beszélnek, pubokban söröznek és focimeccsre járnak – ugyanúgy fogják leprázni a fekákat és az indiaiakat, ahogyan az indiaiak és a feketék már most is leprázzák a kínaiakat meg a többi sárgát.

Nem hiszem, hogy valódi, vérre menő fajgyűlöletről van szó, inkább az Ausztráliában megszokott bunkó humor ez, ami hozzátartozik népünk kultúrájához és viselkedéséhez.

Mindenesetre én rasszista vagyok – dédanyám pedig kínai volt – áldassék a neve.

Anyám apja az első világháborúban a lovasságnál szolgált, amúgy nem sokat tudok róla. Apám apját, Alfred Readet Bika néven emlegették a hatalmas testi ereje miatt. Félbe tudott hajlítani egy egypennyst a hüvelyk- és a mutatóujja között. Pusztá ökölrel verekedett nehézsúlyú profi ökölvívóként, dolgozott mint birkanyíró, gyapjúmángorló és mint lovas. Egyszer lefényképezték a Dalegty gyapjúüzemben, vállán egy négymázsás gyapjúbálával, amit épp a platóról visz a teherautóra.

Az első világháború után „Bika” Read a hadseregtől vásárolt lovakkal kereskedett. Elment velük Indiába, ahol eladta őket. Apát, apa öccsét és nagyanyát akkor hagyta ott, amikor apa még kisgyerek volt. Nagyanyám a 14 éves apám két karja között halt meg. Apám eleinte juhászként dolgozott, majd 16 évesen beállt a seregbe, ahol megtudta, hogy apja, a „Bika Alf” szintén jelentkezett harcolni a második világháborúban.

Apá boksolt egy kicsit a seregben. Itt ismerkedett meg jó barátjával, Eddy Millerrel. Én később „Eddy bácsinak” szólítottam. Jó fej volt az öreg. Amikor a '60-as években apám két évre elköltöztetett minket Morningtonba, Eddy bácsinak taxis cége volt a városban. Kölyökként ott tanított meg apa és Eddy boksolni.

Tinédzserként mindig vonzott a gondolat, hogy majd belépek a hadseregbe. Egyszer meg is próbáltam, de kivágtak, mert nem feleltem meg a pszichiátriai teszten. A pszichiáter századosnő azt mondta, erőszakra hajlamos a személyiségem.